

NORDANSTIGS
KOMMUN

Myndighetsutövning enligt Socialtjänstlagen Riktlinjer för Biståndsenheten

Dokumentnamn Riktlinjer för biståndsenheten		Reviderad datum 2020-11-05
Dokumentansvarig Socialchef Dokumentnr 122896	Fastställd av Kristina Norberg, socialchef	- - - - - - - - - - - -
Diarienummer 2019-335	Original datum 2019-08-06	Giltig datum Tills vidare

Innehåll

1.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Syfte.....	4
1.2.1 Avgränsning.....	4
1.3 Målgrupp.....	4
1.4 Biståndsbedömning enligt Socialtjänstlagen (SoL).....	4
1.4.1 Skälig levnadsnivå.....	4
1.4.2 Behoven tillgodosedda på annat sätt.....	4
1.4.3 Hudhållsgemenskap.....	5
1.4.4 Barnrättsperspektivet.....	5
1.5 Myndighetsutövning.....	5
1.5.1 Ansökan.....	5
1.5.2 Utredning.....	6
1.5.3 Beslutsunderlag.....	6
1.5.4 Bedömning och konsekvenser.....	6
1.5.5 Kommunicering.....	6
1.5.6 Beslut.....	6
1.5.7 Avslag.....	6
1.5.8 Överklagan.....	7
1.5.9 Uppföljning.....	7
1.5.10 Omprövning.....	7
1.6 Samverkan.....	7
1.6.1 Samordnad individuell plan (SIP).....	7
2. Insatser.....	7
2.1 Insatsbeskrivning och riktlinjer för bedömning av insatser inom Nordanstigs kommun.....	7
2.1.1 Personlig omvårdnad.....	8
2.1.2 Renbäddning, disk, bäddning.....	8
2.1.2 Dusch.....	9
2.1.3 Social samvaro/utevistelse.....	9
2.1.4 Nattinsats.....	9
2.1.5 Egenvård.....	10
2.1.6 Följe/Ledsagning.....	10
2.1.7 Trygghetstelefoni.....	10

2.1.8 Matdistribution	10
2.1.9 Städ	11
2.1.10 Tvätt	11
2.1.11 Inköp.....	12
2.1.12 Apoteksärende	12
2.1.13 Kontaktperson	12
2.1.14 Dagverksamhet.....	13
2.1.15 Avlösning i hemmet	13
2.1.16 Palliativ vård	13
2.1.18 Förstärkt hemtjänst.....	14
2.1.17 Korttidsvård vid anhörigstöd.....	15
2.1.20 Korttidsvård.....	15
2.1.21 Särskilt boende	15
3. Standardtid för skälig levnadsnivå	16

1.

1.1 Bakgrund

Riktlinjer anger nämndens politiska viljeinriktning och synsätt vilket möjliggör en mer likartad bedömning i kommunen och är ett stöd i handlägningsprocessen. Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes möjligheter att få sin ansökan individuellt prövad. Det är heller inte möjligt att avvisa en ansökan med motiveringen att kommunen inte tillhandahåller den specifika insatsen eller omfattningen av insatsen. Varje ansökan ska utredas och varje beslut ska vara baserat på den enskildes individuella behov

1.2 Syfte

Syftet med riktlinjerna är att åstadkomma rättssäkerhet och samsyn när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser som kan ges av biståndsenheten.

1.2.1 Avgränsning

Riktlinjerna avser inte ansökningar om insatser inom socialpsykiatri eller LSS.

1.3 Målgrupp

Biståndshandläggare som bedömer rätten till bistånd utifrån Socialtjänstlagen (SoL).

1.4 Biståndsbedömning enligt Socialtjänstlagen (SoL)

Syftet med riktlinjerna är att åstadkomma rättssäkerhet och samsyn när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser som kan ges av Biståndsenheten. Enligt 3 kap § 3 SoL skall sociala tjänster vara av god kvalitet.

Det förutsätter:

- Att tjänsten ska vara likvärdig oavsett var den enskilde bor och oavsett vem som utför omvårdnadsinsatserna, kommunen eller privat utförare
- Att personalen ska ha lämplig utbildning och erfarenhet Att utförande av insatser ska utgå från den enskildes behov och önskemål
- Att alla skall bemötas med individuellt anpassade insatser efter sina behov och förutsättningar oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.
- Vid behov bör tolk användas när en person inte behärskar svenska språket eller är allvarligt hörsel- eller talskadad (8 § FL). Enligt 4 Kap 1 § SoL har den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt rätt till bistånd för sin livsföring. Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå och biståndet skall utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

1.4.1 Skälig levnadsnivå

Skälig levnadsnivå anger vilken nivå av levnadsstandard som lagen ska tillförsäkra. Begreppet skälig levnadsnivå definieras inte närmare i lagen utan kan huvudsakligen utläsas av rättspraxis. Skälig levnadsnivå innebär inte bara en nivåbestämning utan ger också uttryck för vilken form av insats som kan komma i fråga. Den generella nivån för skälig levnadsnivå förändras kontinuerligt av rättspraxis, det vill säga via domar, föreskrifter och allmänna råd.

1.4.2 Behoven tillgodosedda på annat sätt

Möjligheten att få behovet tillgodosett på annat sätt ska undersökas innan bistånd beviljas enligt 4 kap. 1§ SoL. Att få behovet tillgodosett på annat sätt kan exempelvis vara genom närstående, redan pågående insatser, annat samhällsstöd, hjälpmedel, allmänna marknaden eller via ideella organisationer med mera.

1.4.3 Hushållsgemenskap

De som lever i hushållsgemenskap har ett gemensamt ansvar för hushållet och för skötseln av bostaden. Ansvaret ska fördelas på ett sådant sätt som är lämpligt inom familjen med hänsyn till var och ens förmågor och möjligheter. Av förarbetena till socialtjänstlagen framgår vidare att insatser som exempelvis rör måltider, tvätt, inköp och städning ligger inom vad man normalt kan förväntas bistå varandra med inom en familj (jfr prop. 2008/09:82 s. 12 f.). När det gäller personlig omvårdnad anses det dock inte lämpligt att hänvisa till hushållsgemenskap.

1.4.4 Barnrättsperspektivet

Barnrättsperspektivet ska belysas i handläggning av ärenden som berör barn direkt eller indirekt. Det innebär bland annat att barnets önskemål och synpunkter ska inhämtas genom att man talar med barnet eller barnets vårdnadshavare.

I socialtjänstlagen står beskrivet när- och på vilket sätt vi skall beakta barnen och deras förhållanden;

”Vid åtgärder som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas.

Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande.

Med barn avses varje människa under 18 år.” Lag (2012:776).

Vid behovsbedömning ska handläggaren beakta barnrättsperspektivet utifrån barnets bästa. Detta ska ske både när stödinsatser riktar sig till det enskilda barnet, syskon eller en vuxen i familjen där situationen kan påverka barnet. I de fall där det finns barn med i bilden, exempelvis att en förälder har ett hjälpbehov, är det viktigt att i möjligaste mån finna stöd och lösningar i närmiljön och i familjens nätverk.

1.5 Myndighetsutövning

Handlägningsprocessen är en del av myndighetsutövningen från det att en ansökan inkommer till att ett beslut är fattat. Handläggare fattar beslut enligt arbets- och delegationsordningen som är fastställd av Kommunstyrelsen.

1.5.1 Ansökan

Ansökan enligt SoL kan ske både muntligt och skriftligt av den enskilde eller dess ställföreträdare. En ansökan leder alltid till att ett ärende uppkommer och ska alltid avgöras med ett beslut. Även om det nyligen fattats beslut utifrån likartad ansökan så ska ansökan prövas och nytt beslut fattas. Om den enskilde väljer att återta sin ansökan ska det dokumenteras. Det ska tydligt framgå vem som gjort ansökan och vad ansökan avser. Om det inte tydligt framgår av ansökan vad den avser eller insatsens omfattning ska handläggaren hjälpa den enskilde att precisera eller komplettera sina önskemål. Är ansökan muntlig bör handläggaren försäkra sig om att de muntliga uppgifterna har uppfattats korrekt.

1.5.2 Utredning

När en ansökan kommer Biståndsenheten tillhanda är det handläggares uppgift att inleda en utredning skyndsamt och göra en bedömning av behoven. Under utredningsprocessen sker ofta ett möte med den enskilde för att inhämta uppgifter som behövs för bedömning av ärendet. Om handläggare under utredningsprocessen behöver inhämta information från annan, exempelvis hälso- och sjukvård, måste den enskilde lämna samtycke till detta. Samtycket skall dokumenteras. Utredningen ligger sedan till grund för det beslut som fattas. Utredningen handlar i korthet om att söka svar på följande frågor:

- Hur ser behovet ut?
- Kan den enskilde själv tillgodose behovet eller kan det tillgodoses på annat sätt?
- Hur ska biståndet utformas för att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

1.5.3 Beslutsunderlag

Utifrån uppgifter inhämtade under utredningsprocessen skapas ett beslutsunderlag. Beslutsunderlaget ska innehålla en sammanställning av faktiska omständigheter, resurser och behov samt händelser av betydelse och bedömningen som ligger till grund för beslutet. Uppgifterna ska vara tillräckliga, väsentliga och ändamålsenliga i förhållande till det saken gäller. Beslutsunderlaget ska dessutom innehålla den enskildes uppfattning om sina egna behov och mål för insatser.

1.5.4 Bedömning och konsekvenser

I beslutsunderlaget ska en bedömning av behovet av biståndet framkomma. Det är viktigt att tydligt motivera sin bedömning och inte enbart hänvisa till 4 kap § 1 socialtjänstlagen. I insatsbeskrivningar i detta dokument beskrivs utgångspunkter för bedömning. Om beslut fattas utöver utgångspunkt skall detta först lyftas till teamet för diskussion.

1.5.5 Kommunikering

Kommunicering av beslutsunderlaget ska göras om en uppgift tillförts ärendet genom någon annan än den sökande (17 § FL) samt alltid skriftligt vid beslut om avslag. Att kommunikering har skett och på vilket sätt skall dokumenteras. Myndigheten får dock avgöra ärendet utan att kommunikering har skett:

- Om avgörandet inte går parten emot (bifall).
- Om uppgiften saknar betydelse eller,
- Om åtgärder av någon annan anledning är uppenbart obehövliga.

1.5.6 Beslut

Beslut om insatser enligt SoL ska erhållas skyndsamt efter det att erforderliga handlingar inkommit. Beslut fattas enligt den arbets- och delegationsordning som är fastställd av Kommunstyrelsen. Av beslutet ska framgå vilka insatser som beviljas, helt eller delvis samt om det finns förbehåll och/eller tidsbegränsningar. **Beslut utöver riktlinje tas av Enhetschef alternativt utskott.**

1.5.7 Avslag

Om en ansökan om insatser enligt Socialtjänstlagen avslås ska den enskilde alltid erhålla ett skriftligt avslag på sin ansökan om insatser. Beslut som helt eller delvis går den enskilde emot ska Riktlinjer för Biståndsenheten 6 motiveras och det ska delges den enskilde tillsammans med en skriftlig besvärshänvisning. Detta skickas alltid med spåringsbar postgång för att säkerställa mottagningsdatum.

1.5.8 Överklagan

Överklagan ska göras skriftligen och inom tre veckor från det att den enskilde mottagit avslaget. Handläggare kan vid behov vara den enskilde behjälplig med att skriva överklagan. Då en överklagan inkommer görs en rättidsprövning, vilket innebär att handläggare kontrollerar att överklagan har inkommit inom tre veckor efter det att den enskilde mottagit beslutet. Kopia på nämndens handlingar, överklagan och yttrande, ska skickas till förvaltningsrätten inom en vecka från ankomstdatum. Framkommer det nya uppgifter av betydelse i överklagan görs en ny prövning av beslutet och beslutahandläggare gör en ny prövning av beslutet och beslutet skickas således inte till rättslig prövning om det innebär att den enskilde beviljas det den ansökt om.

1.5.9 Uppföljning

Uppföljning avser att följa upp beslutade insatser under pågående beslutsperiod. Syftet med uppföljningen är att se om den enskildes behov är tillgodosedda, om målen för insatserna är uppfyllda samt om den enskilde är tillförsäkrad en skälig levnadsnivå. Uppföljning av fattade beslut sker minst en gång per år av handläggare.

1.5.10 Omprövning

Huvudprincipen är att en myndighets förvaltningsbeslut som är gynnande för en enskild person inte kan omprövas och ändras till den enskildes nackdel. Det kallas att sådana beslut har negativ rättskraft. En enskild som har beviljats bistånd ska kunna förlita sig på att beslutet inte ändras. Om rätten att ompröva gynnande beslut regleras i förvaltningslagen. Ett beslut som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av nämndens skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende (så kallade förbiseendefel) får rättas oberoende av om det rör sig om ett gynnande beslut (26 § FL). Från huvudregeln om att gynnande förvaltningsbeslut inte får ändras finns fyra undantag, som bygger på domstolspraxis;

- vid förbehåll om återkallelse (beslutet är försett med ett sådant förbehåll)
- vid fara för liv och hälsa då det gäller arbetsmiljö för arbetstagare,
- om myndigheten har blivit vilseledd samt
- vid väsentligt förändrade förhållanden

1.6 Samverkan

Om m insatser är aktuella från flera verksamheter inom kommunen ska bästa möjliga samverkan eftersträvas utifrån den enskildes behov. För att möjliggöra informationsöverföring mellan olika verksamheter/myndigheter både inom och utanför Biståndsenheten, krävs samtycke från den enskilde.

1.6.1 Samordnad individuell plan (SIP)

En SIP ska göras när den enskilde har behov av insatser både från socialtjänsten och hälso- och sjukvården och när samordning av insatser kring en enskild individ behövs. Detta anges både i 2 kap § 7 Socialtjänstlagen (SoL) och i § 3f Hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Med hälso- och sjukvård menas även rehabilitering, habilitering och hjälpmedel.

2. Insatser

2.1 Insatsbeskrivning och riktlinjer för bedömning av insatser inom Nordanstigs kommun

De insatser som beviljas ska särskilt inriktas så att:

”äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra” (SoL 5 kap 4§)

”människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra” (SoL 5 kap 7§)

I lagen anges inte i detalj vilka stöd- eller serviceinsatser som kommunen skall ställa upp med eller hur insatserna organiseras. Det finns inga rättsliga möjligheter att begränsa vad den enskilde får ansöka om genom kommunala riktlinjer.

2.1.1 Personlig omvårdnad

Personlig omvårdnad är insatser som avser att hjälpa den enskilde kring sin person. Insatserna vänder sig till personer som bor i ordinärt boende. Nedan beskrivs vanligt förekommande insatser och vad dessa kan innebära.

Klädsel, hygien, toalettbesök, förflyttningar, måltider

Insatserna klädsel, hygien, toalettbesök och förflyttningar beviljas den som inte klarar att utföra dessa moment på egen hand. Dessa insatser anses inte lämpliga att hänvisa till hushållsgemenskap.

Riktlinje för frekvens:

Klädsel, hygien beviljas morgon och kväll.

Toalettbesök, förflyttningar beviljas utifrån behov.

Hjälp vid måltider kan beviljas den som inte själv har förmåga att sköta sin kosthållning på egen hand och som inte bor i hushållsgemenskap där den andra partnern har förmåga att ansvara för detta. Hjälpen kring måltider kan exempelvis innefatta stöd att ordna frukost, mellanmål, värma mat, duka fram och påminna om att äta.

Sällskap vid måltid

Insatsen kan beviljas den som inte har förmåga att få i sig mat och dryck på egen hand.

Insatsen kan exempelvis vara matning eller motivering till att äta.

Telefonsamtal

Insatsen innebär att hemtjänsten ringer den enskilde för att prata en stund och höra att allt är som det ska. Telefonsamtal kan exempelvis beviljas vid otrygghet. I

genomförandeplanen, som skrivs av utföraren, planeras hur hemtjänsten skall agera om den enskilde ej svarar och kan resultera i ett fysiskt besök.

Tillsyn

Insatsen innebär att hemtjänsten gör ett separat kort besök och tittar till att allt är som det ska. Tillsyn kan beviljas när trygghetstelefon inte bedöms vara tillräckligt, exempelvis om den enskilde inte har förmåga att använda ett larm på egen hand. Vid beviljande av tillsyn skall hänsyn tas till övriga insatser/närvaro av personal.

2.1.2 Renbäddning, disk, bäddning

Riktlinje för frekvens:

Bäddning beviljas morgon och kväll.

Beslut om renbäddning fattas med riktlinje en gång varannan vecka. Renbäddning kan

beviljas utöver riktlinje exempelvis då den enskilde besväras av inkontinens. Insatsen kan beviljas som personlig omvårdnad eller som serviceinsats i form av tvätt.

Insatsen disk kan beviljas den som inte klarar att diska på egen hand och som inte bor i hushållsgemenskap där andra parten kan ansvara för disken.

Riktlinje för frekvens: en gång om dagen.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

Finns sammanboende (hushållsgemenskap) som kan ansvara för renbäddning/tvätt/ disk? Om sammanboende (hushållsgemenskap) måste båda parter vara i behov för att få bifall. Beslutet/ bifallet läggs då på båda parter medan tiden halveras. D.v.s. om renbäddning beviljas är tiden 10 min. Då läggs 5 min på ena parten och 5 min på den andra parten.

2.1.2 Dusch

Insatsen dusch innebär att den enskilde får hjälp eller stöd av hemtjänstpersonal vid duschtillfälle. Detta kan exempelvis innefatta hjälp med klädsel, handräckning med handduk m.m., skötsel av hår och rakning.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Kan behovet tillgodoses på annat sätt, exempelvis genom att införskaffa hjälpmedel som gör att den enskilde därefter kan duscha självständigt?
- Personer som upplever oro i samband med dusch. Finns förmåga att tillkalla hjälp via trygghetstelefonen?

Riktlinje för frekvens:

Beslut om hjälp med dusch fattas med riktlinje en till tre gånger i veckan.

Dusch kan beviljas vid ytterligare tillfällena om den enskilde besväras av exempelvis omfattande inkontinensbesvär.

2.1.3 Social samvaro/utevistelse

Insatsen innebär att den enskilde får ett separat besök för social samvaro av hemtjänstpersonal i den egna bostaden. Insatsen utevistelse innebär att den enskilde får hjälp av hemtjänstpersonal att ta sig utomhus på promenad eller liknande. Insatserna kan beviljas för att förebygga isolering och ensamhet eller till den som på egen hand inte kan ta sig ut.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Vilka sociala kontakter har personen?
- Kan personen ta sig ut på egen hand?
- Kan behovet tillgodoses med mindre omfattande insatser, exempelvis volontär.

Riktlinje för frekvens:

Beslut om utevistelse eller social samvaro fattas med riktlinje ett tillfälle i veckan.

Utevistelse/social samvaro kan beviljas utöver riktlinje exempelvis två gånger i veckan om det är en person som är socialt isolerad, har motorisk oro till följd av minnessvikt eller anhörigs behov av avlösning.

2.1.4 Nattinsats

Insatsen innebär att den enskilde får hjälp av hemtjänstpersonal under nattetid. Det kan exempelvis handla om toalettbesök, lägesändringar eller behov av tillsyn vid exempelvis förvirring. Insatsen kan verkställas genom ett fysiskt besök eller i form av en nattkamera. När nattinsatsen enbart syftar till tillsyn är det i första hand nattkamera som är aktuellt.

Riktlinje för frekvens:

Beslut om nattinsats fattas med riktlinje en till två gånger per natt. Kan beviljas vid ytterligare tillfällen exempelvis vid lägesändringar eller palliativ vård.

2.1.5 Egenvård

Med egenvård menas när behörig inom hälso- och sjukvården har bedömt att en person själv eller med hjälp av någon annan kan utföra en hälso- och sjukvårdsåtgärd. Efter att egenvårdsintyg utfärdats av hälso- och sjukvården bedömer handläggare om insatsen ingår inom ramen för skälig levnadsnivå. Om situationen förändras till exempel om personens tillstånd försämras eller den närstående inte längre kan eller vill ta ansvar för åtgärden måste den ansvarige inom hälso- och sjukvården göra en ny egenvårdsbedömning.

2.1.6 Följe/Ledsagning

Insatsen följe/ledsagning innebär att hemtjänstpersonal följer den enskilde till exempelvis hälso- och sjukvård. Insatsen är förbehållen personer som behöver stöd för att möjliggöra exempelvis läkarbesök. Vid längre läkarbesök (exempelvis besök vid Gävle sjukhus) tillgodoses den personliga omvårdnaden av medföljande hemtjänstpersonal, till exempel måltider och toalettbesök. Vad gäller stöd och förflyttning under läkarbesök ska detta tillgodoses av sjukvårdspersonal vid ansvarig mottagning.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

Kan behovet tillgodoses med hjälp av:

- Anhöriga?
- Sjukresa med chaufförsservice?
- Stöd från hemtjänsten med förberedelser inför avfärden och mottagande vid hemkomst?

2.1.7 Trygghetstelefonti

Trygghetstelefonti är ett larm som den enskilde kan använda för att tillkalla hemtjänstpersonal under dygnets alla timmar vid oförutsägbara händelser, exempelvis fall. Insatsen syftar till att skapa trygghet i ordinarie boende. Hjälp påkallas via en "larm knapp" som den enskilde har runt handleden eller i ett band runt halsen. Även kompletterande tillbehör finns. Detta ansvarar verkställigheten för. Exempelvis larmmatta, GPS-klocka.

2.1.8 Matdistribution

Matdistribution innebär att en måltid levereras hem till den enskildes bostad. Måltiden levereras kall och behöver värmas. Den som beviljas matdistribution ges möjlighet att välja mellan olika maträtter. Matdistribution riktar sig till personer som bor i ordinarie boende och som inte klarar att sköta sin mathållning på egen hand och ej ingår i hushållsgemenskap där maka/make kan sköta mathållningen.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Kan den enskilde laga mat självständigt? Om inte, vad är det som gör att det inte fungerar?

- Finns det någon sammanboende? Vid hushållsgemenskap ankommer ett gemensamt ansvar för hushållet, vilket bland annat innefattar inköp och matlagning.
- Kan den enskilde införskaffa färdiglagad/hemlevererad mat. Till exempel via inköp, kan personen ta sig till närliggande restaurang/matsal? Om sammanboende (hushållsgemenskap) måste båda parter vara i behov för att få bifall. Beslutet/ bifallet läggs då på båda parter medan tiden/insatsen halveras.
- Finns ett kontinuerligt, så gott som dagligt behov av matdistribution? Om inte fråga hur behovet övriga dagar är tillgodosett.

Riktlinje för frekvens:

Frekvens av matdistribution bedöms med utgångspunkt var eller varannan dag. 1-2 port/dag

2.1.9 Städ

Insatsen städ innefattar städning såsom exempelvis plocka, damma, tömma papperskorg, vattna blommor, golvstädning och rengöra toalettutrymme. Städning utförs i två rum, kök samt hygienutrymme. Insatsen städ kan beviljas personer som inte klarar att städa på egen hand eller tillgodose det på annat sätt, exempelvis via hushållsgemenskap eller via den allmänna marknaden. Om sammanboende (hushållsgemenskap) måste båda parter vara i behov för att få bifall. Beslutet/ bifallet läggs då på båda parter medan tiden halveras. D.v.s. om städ beviljas är tiden 50 min. Då läggs 25 min på ena parten och 25 min på den andra parten.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Finns sammanboende (hushållsgemenskap) som kan ansvara för städ?
- Har den enskilde möjlighet att anlita annan utförare av sådana tjänster som erbjuds på den allmänna marknaden?

Riktlinje för frekvens:

Beslut om städ fattas med riktlinje en gång var tredje vecka.

Städ kan beviljas vid ytterligare tillfällen för att förebygga sanitär olägenhet.

2.1.10 Tvätt

Insatsen tvätt innefattar tvätt, torkning av tvätt, vikning, eventuell strykning och att lägga in i skåp. Insatsen tvätt kan beviljas personer som inte klarar att tvätta på egen hand eller tillgodose det på annat sätt, exempelvis via hushållsgemenskap eller via den allmänna marknaden. Om sammanboende (hushållsgemenskap) måste båda parter vara i behov för att få bifall. Beslutet/ bifallet läggs då på båda parter medan tiden halveras. D.v.s. om tvätt beviljas är tiden 60 min. Då läggs 30 min på ena parten och 30 min på den andra parten.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Finns sammanboende (hushållsgemenskap) som kan ansvara för tvätt? Om sammanboende (hushållsgemenskap) måste båda parter vara i behov för att få bifall. Beslutet/ bifallet läggs då på båda parter medan tiden halveras.
- Har den enskilde möjlighet att anlita annan utförare av sådana tjänster som erbjuds på den allmänna marknaden?

Riktlinje för frekvens:

Beslut om tvätt fattas med riktlinje en gång varannan vecka.

Tvätt kan beviljas vid ytterligare tillfällen, till exempel vid inkontinens.

2.1.11 Inköp

Insatsen inköp kan beviljas den som inte själv, eller på annat sätt, kan utföra inköp. Insatsen omfattar att planera inköp, översyn av kylskåp, handla, packa upp samt vid behov hantera privata medel. Om sammanboende (hushållsgemenskap) måste båda parter vara i behov för att få bifall. Beslutet/ bifallet läggs då på båda parter medan tiden halveras. D.v.s. om inköp beviljas är tiden 20 min. Då läggs 10 min på ena parten och 10 min på den andra parten.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Finns butik som kör hem? Har den enskilde förmågan att på egen hand beställa hem varor?
- Finns sammanboende som kan sköta inköp?
- Hur utförs andra ärenden, till exempel apoteksärenden?

Riktlinje för frekvens:

Beslut om inköp fattas med riktlinje en gång i veckan. Inköp kan beviljas utöver riktlinje exempelvis om den enskilde inte kan portionera ut matvarorna under en vecka.

2.1.12 Apoteksärende

Insatsen innebär att hemtjänstpersonal hjälper den enskilde att hämta ut mediciner på apoteket.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

Finns sammanboende som kan sköta inköp? Om sammanboende (hushållsgemenskap) måste båda parter vara i behov för att få bifall. Beslutet/ bifallet läggs då på båda parter medan tiden halveras.

Riktlinje för frekvens: Beslut om apoteksärende fattas med riktlinje en gång i månaden.

2.1.13 Kontaktperson

Insatsen kontaktperson innebär att en person har till uppdrag att vara en vän och medmänniska till enskild som behöver hjälp att bryta social isolering. Insatsen vänder sig till dem som på grund av sin sociala situation, psykisk ohälsa eller funktionsnedsättning har svårt att själva delta i fritidsaktiviteter. Syftet med insatsen är att den enskilde ska komma ut och delta i samhället, bryta isolering, skapa sociala kontakter och bidra till en mer aktiv fritid. Utifrån beviljad frekvens träffas man regelbundet för att exempelvis gå ut och fika, gå på teater eller göra liknande aktiviteter tillsammans. Aktiviteter anpassas efter den enskildes intressen. Insatsen vänder sig till personer som bor i ordinärt boende.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Är den enskilde socialt isolerad och i så fall på grund av vad? Utred omfattningen av isoleringen, exempelvis socialt nätverk, vilka konsekvenser som blivit av isoleringen, är det ett varaktigt och återkommande behov.
- Kan den enskilde ta sig ut och delta i samhället på egen hand? Varför kan de enskilde inte delta?
- Kan behovet tillgodoses med mindre omfattande insatser, exempelvis social samvaro, utevistelse, dagverksamhet, volontär?

Riktlinje för frekvens:

Beslut om kontaktperson fattas med riktlinje ett tillfälle i veckan.

Kontaktperson kan beviljas utöver riktlinje, exempelvis om den enskilde är socialt isolerad till den grad att behovet inte bedöms kunna tillgodoses på annat sätt än via utökad frekvens på insatsen kontaktperson.

2.1.14 Dagverksamhet

Insatsen dagverksamhet är en verksamhet där enskilda vistas i grupp under dagtid. Dagverksamhet innefattar möjlighet att delta i anordnade aktiviteter, såsom exempelvis sittgymna och högläsning samt möjlighet att äta i gemenskap med andra. Dagverksamheten innefattar lunch, fika samt resor till och från verksamheten. Behöver deltagarna stöd med personlig omvårdnad hjälper omsorgspersonal till med detta. Dagverksamhet riktar sig till enskilda som bor i ordinärt boende. Dagverksamhet är i första hand förbehållen personer med demens eller minnessvårigheter samt socialt isolerade personer. Insatsen beviljas ofta som avlastning för anhöriga.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Kan den enskilde ta sig till ”öppna träffpunkter”?
- Kan behovet tillgodoses med mindre omfattande insatser, exempelvis social samvaro, utevistelse eller volontär.
- Vilka andra sociala kontakter har den enskilde?

Är den enskilde socialt isolerad? Utred omfattningen av isoleringen, exempelvis socialt nätverk, vilka konsekvenser som blivit av isoleringen, är det ett varaktigt och återkommande behov?

Riktlinje för frekvens:

Beslut om dagverksamhet fattas med riktlinje en till två dagar i veckan. Dagverksamhet kan beviljas utöver riktlinje exempelvis där den enskildes sociala situation är problematisk eller då den enskilde har omfattande hjälpbehov som är särskilt påfrestande för sammanboende.

2.1.15 Avlösning i hemmet

Insatsen avlösning i hemmet innebär att hemtjänstpersonal kommer till bostaden och avlöser den sammanboende så att denne får möjlighet till egen tid för avkoppling eller aktivitet. Insatsen är förbehållen personer som inte kan lämnas ensam i bostaden.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Kan behovet tillgodoses med mindre omfattande insatser, exempelvis punktinsatser från hemtjänst, dagverksamhet?

Riktlinje för frekvens:

Beslut om avlösning i hemmet fattas med riktlinje tre timmar i veckan (12 timmar /månad).

Avlösning i hemmet kan beviljas utöver riktlinje exempelvis vid vård i livets slutskede, då den enskilde har lång resväg och aktiviteten blir tidskrävande för sammanboende, anhörig har specifik återkommande aktivitet såsom kurs, studiecirkel, anhörigrupp etcetera.

2.1.16 Palliativ vård

Insatsen palliativ vård innebär att hemtjänstpersonal finns närvarande hos den enskilde i bostaden. Insatsen är förbehållen personer i livets slutskede som av etiska eller andra skäl inte bedöms kunna flyttas till korttidsplats. I bedömningen av behovet av palliativ vård sker en planering tillsammans med närstående och Hälso- och sjukvård.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Finns det en eller flera närstående som kan ansvara för vak?
- Har information om hälsotillstånd inhämtats från Hälso- och sjukvård?

Riktlinje för frekvens:

Vak/palliativ vård beviljas i upp till 16 timmar och i första hand under dagtid om närstående finns tillgängliga nattetid. Enhetschef kan bevilja utöver riktlinje.

2.1.18 Förstärkt hemtjänst

Insatsen innebär att hemtjänstpersonal finns tillgängliga i samband med hemgång från sjukhus, rehab eller korttidsvistelse. Insatsen syftar till att lösa praktiska göromål såsom att exempelvis inhandla matvaror eller hämta ut medicin.

Insatsen kan även syfta till att öka tryggheten vid hemkomst. Insatsen utförs vid ett tillfälle och omfattar maximalt två timmar.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Kan behovet tillgodoses med hjälp av anhörig?

Riktlinje för frekvens:

Insatsen beviljas med upp till 2 timmar endast vid ett tillfälle.

2.1.19 Utredande hemtjänst

Insatsen utredande hemtjänst innebär att en mindre grupp personal med ett rehabiliterande arbetssätt bestående av undersköterskor är den enskilde behjälplig i bostaden i form av ej specificerade insatser av hemtjänstkaraktär. Teamet arbetar med ett nära samarbete med arbetsterapeut och fysioterapeut, hemsjukvård, primärvård och närstående. Insatsen utförs i det egna boendet och kan jämföras med omsorgen som tillhandahålls vid en korttidsplats. Insatserna är speciellt anpassade efter den enskildes behov och kan förändras dag för dag. Insatsen är förbehållen personer som har större eller väsentligt förändrat omvårdnadsbehov när de kommer hem till bostaden efter sjukhus- eller korttidsvistelse. Insatsen kan även beviljas vid omfattande otrygghet inför hemgång från sjukhus eller korttidsplats. Uppföljning av insatsen sker genom hembesök av handläggare efter att utförare av insatsen signalerat behov av uppföljning. Vid hembesöket bedömer handläggare aktuellt behov av hjälpinsatser samt när övergång till hemtjänst planeras att ske. Insatsen trygg hemgång sträcker sig högst under 7 dagar med en möjlig utökning av ytterligare 3 (totalt 10 dagar) innan övergång till hemtjänst sker.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Kan behovet tillgodoses med mindre omfattande insatser till exempel hemtjänst, utökad hemtjänst eller förstärkt hemtjänst?
- Är personen motiverad till att träna upp sina förmågor samt har personen förmåga att ta emot instruktioner?

- Bedöms personen inom 7 dagar uppnå en förbättring/stabilisering av funktioner, otrygghet, förflyttningar eller rutiner?
- Bedöms personen efter insatsen utredande hemtjänst kunna övergå till hemtjänst?

Riktlinje för frekvens:

Beslut om utredande hemtjänst är en engångsinsats. Utredande hemtjänst verkställs under 1-7 dagar utifrån personens behov. Utökning kan ske med ytterligare 3 dagar. Alltså totalt 10 dagar. Innan utökning sker skall en SIP genomföras.

2.1.17 Korttidsvård vid anhörigstöd

Insatsen korttidsvård innebär att den enskilde regelbundet växlar mellan att bo hemma och på korttidsplats. Korttidsvård kan beviljas den som delar hushåll med någon som behöver avlastas i sitt ansvar kring dennes omvårdnad. Insatsen är förbehållen personer som besväras av betydande oro nattetid.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Kan behovet tillgodoses med mindre omfattande insatser, exempelvis punktinsatser från hemtjänst eller dagverksamhet.

Riktlinje för frekvens:

Beslut om korttidsvård fattas med riktlinje en vecka på korttidsboende och tre veckor i bostaden.

Korttidsvård kan beviljas utöver riktlinje, såsom två veckor på korttidsboende och två veckor i bostaden, exempelvis; för enskilda med omfattande hjälpbehov som är särskilt påfrestande för sammanboende och som inte kan lämnas ensam eller för personer som väntar på särskilt boende.

2.1.20 Korttidsvård

Det ska finnas ett uppenbart och omfattande behov av tillsyn, omsorg och omvårdnad under hela dygnet som inte kan tillgodoses i ordinärt boende. Insatsen är avsedd för tillfälligt stöd. På korttidsvård finns tillgång till sjuksköterskor, arbetsterapeut och sjukgymnast samt personal dygnet runt. Insatsen kan vara aktuell exempelvis innan hemgång efter en sjukhusvistelse då hemgång till ordinärt boende inte är möjligt med andra insatser, för att avlasta närstående eller i väntan på att särskilt boende kan verkställas.

Frågor att beakta under utredningsprocessen:

- Kan behovet tillgodoses med mindre omfattande insatser, exempelvis punktinsatser av hemtjänsten, förstärkt hemtjänst, trygg hemgång?

Riktlinje för frekvens:

Beslut om korttidsplats fattas av Enhetschef med riktlinje om två veckor. Korttidsplats kan beviljas utöver riktlinje exempelvis vid vård i livets slut eller då det är uppenbart att behovet kvarstår längre än två veckor.

2.1.21 Särskilt boende

Särskilt boende är en boendeform där enskilda har tillgång till egen lägenhet samt gemensamma utrymmen och där omsorgspersonal finns tillgängliga dygnet runt. Särskilt boende är förbehållen enskilda som har ett omfattande hjälpbehov som inte kan tillgodoses

med hjälp av hemtjänstinsatser. Den som beviljas särskilt boende kommer erbjudas boende inom kommunen, önskemål beaktas om möjligt. Beslut om särskilt boende fattas av Enhetschef alternativt utskott.

Parboende

Insatsen parboende innebär att ett par som varaktigt levt tillsammans och sammanbott under ett flertal år tillsammans flyttar till särskilt boende. Detta är aktuellt i situationer där parets önskan är att få fortsätta bo tillsammans och där endast den ena partnern i förhållandet bedöms ha behov av och beviljas särskilt boende.

Beslut om parboende bedöms vara skälig levnadsnivå, vilket regleras i 4 kap § 1c Socialtjänstlagen.

3. Standardtid för skälig levnadsnivå

Insats	Standardtid	Riktlinje
Hygien	15 min	Övre och nedre toalett
Tillsyn	3 min	Upp till 4 ggr/dygn. Hänsyn tas till övriga insatser/närvaro av personal
Munhälsa	5 min	2 ggr/dygn
På och avklädning	5 min	Daglig hjälp morgon och kväll
Dusch	20 min	1-3 ggr/vecka Förflyttning ingår
Städ	50 min	Var 3:e vecka. 2 r.o.k. Om sammanboende och separata sovrum, 3 r.o.k
Uppsnyggning	15 min	Kan beviljas utan att städ är beviljat och även i kombination med beviljat städ, om särskilda behov finns. Ska framgå i bedömningen.
Renbäddning	10 min	Varannan vecka
Bäddning dagligen	5 min	Morgon och kväll
Tvätt inkl.strykning	90min/60min	Varannan vecka. 90 min om inga andra insatser beviljats.
Tvätt	60/30 min	Varannan vecka. 60 min om inga andra insatser är beviljade.
Inköp	20 min	1 ggn/vecka

Inköp och skriva not	30 min	1 ggn/vecka
Apotek/övrigt	20 min	1 ggn/vecka
Till och från toalett	5 min	
Inkontinensskydd, byte av	3 min	Vid byte av inkontinensskydd ingår tömning av sopor.
Stomi/kateterbyte	10 min	
Matleverans	5 min	Huvdmålet tillgodoses i första hand genom matdistribution
Iordningställa måltid/duka	15 min	Matlagning, enklare tillredning eller förbereda frukost, mellanmål och kvällsmat.
Enbart göra måltid	10 min	
Hjälp vid måltid	20 min	Kan innebära pedagogisk måltid eller socialsamvaro under måltid.
Sondmatning	Tidsåtgång ska styrkas	Registreras "övrigt"
Ta ut sopor	2 min	3 ggr/vecka
Disk	5 min	1 ggn/dygn
Social samvaro	30 min	1 ggr/vecka. Ute eller samvaro i enskilds hem.
Ledsagning	Punktinsats 0/Kontinuerligt 0	1 ggn/vecka, ej vid fungerande kontaktnät Vid svårigheter att delta i samhällslivet.
Nattinsats	Antal gånger	1-2 ggr per/natt.
Förflyttning	5 min/ggn	Planeras efter behov. Ej när förflyttning ingår i andra beviljade insatser.
Egenvård	5 min	Intyg krävs
Palliativ vård	0	Upp till 16 tim/dygn
Avlösning i hemmet	Upp till 3 tim/vecka eller	Avlastningsbehov

	max 12 tim/månad	
Förstärkt hemtjänst	Upp till 2 timmar	Insatsen utförs vid ett tillfälle
Övrigt		Ansökningar som inte ingår i insatser kräver obligatoriskt samråd med enhetschef.